

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 132, 1 – 6 v., 228, Svítá 311, 712

Čtení: Gn 9, 1 – 17

Text: Gn 9, 13 – 15 *Položil jsem na oblak svou duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí. Kdykoli zahalím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, rozpomenu se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva.*

Biblický příběh o potopě bývá lidmi často chápán jako ukázkový příklad Božího trestu pro hříšné lidstvo. Ve skutečnosti je to příběh o tom, že Bůh nemá to srdce smést šmahem své milé lidi z povrchu země a rozhodne se naopak pro záchranu svého stvoření v dřevěném korábu, který bible nazývá archou. Je to příběh o tom, že Bůh je ve svém trestání vlastně nedůsledný, protože má pro lidi slabost. Bible dokonce říká, se trápil ve svém srdci, a tak Noe a jeho rodina našli u Hospodina milost. Skrze tyto zachráněné lidi bylo díkybohu zachováno i všechno stvoření, všechna zvíř, doslova všechna havěť. Pravdivost této biblické mytologie potvrzují celé lidské dějiny. Kolika hrůzami si už lidstvo prošlo. Kolik krizí, katastrof, pohrom a válek tento svět už zažil. A přesto s námi Pán Bůh ještě nikdy nadobro neskoncoval. To neříkám proto, abychom si mysleli, že vždycky všechno dobře dopadne a že si tedy nemusíme dělat těžkou hlavu. Potopa znamenala mnoho lidských obětí. Ale nebyl to konec světa. Bůh nad člověkem nezlomil hůl. Noemovi ukázal cestu záchrany. Noe měl postavit loď nejen pro sebe a svou rodinu, ale pro zástupce celé živočišné říše. Což je výstižný obraz Boží a následně lidské péče o celou planetu a výzva k ohleduplnému a ekologickému nakládání s Božím stvořením.

V biblických příbězích bývá někdy loď alegoricky vykládána také jako symbol církve. Např. když Ježíš v Lukášově evangeliu káže zástupům z Petrovy lodi. Nebo když učedníci na lodi uloví 153 ryb, tedy počet tehdy známých národů. Ježíš na lodi utiňuje bouři a kárá vystrašené učedníky. Apoštol Pavel dokonce vysluhuje na lodi večeri Páně. Stejně tak ve starozákonním obraze lodi, ve které byli lidé zachráněni před potopou můžeme spatřit symboliku vyvoleného Božího lidu, potažmo církve. Ale vždycky v tom obraze také nějak evidujeme projev Božího milosrdenství.

Ačkoliv je Noe nazván spravedlivým, jeho spravedlnost neznamenal v žádném případě dokonalost nebo nějakou zásluhu. I on patří pouze mezi vyvolené skrze Boží milost. Stejně tak nelze říci o nikom dalším z Noemovy archy, že by si záchranu nějak zasloužil. Kdybychom my lidé chtěli třídit lidstvo na ty, kteří budou zachráněni a na ty druhé, asi bychom se nebyli schopni vůbec domluvit, jak svědčí příběh o stavbě babylonské věže. A historie potvrzuje, kolik lidí je člověk schopen poslat na smrt jen proto, že neodpovídají jeho představám o čisté rase. A jak zachází s dalšími Božími tvory, o tom ani nebudu mluvit.

Naproti tomu Pán Bůh přikazuje Noemovi, aby vzal s sebou do archy všechno možné. Jednak celou svoji rodinu, tedy své tři syny, jejich manželky, a dokonce i jejich tchýni. Dále všechnu zvíř rozmanitých druhů, všechnu dobytek rozmanitých druhů, všechny ptáky, hmyzáky a okřídlenou či plazící se havěť. To všechno je v lodi, a to vše dostalo šanci přežít. Myslím si, že v církvi stále nedosahujeme Boží velkorysosti a nejsme dost dobře připraveni vzít s sebou na církevní palubu onu rozmanitost druhů. Jak přežili v korábu to soužití různého Božího stvoření, to nevím. Vždyť komu by nevařilo, že tam pořád někdo chrochtá, někdo bučí, někdo zapáchá, někdo je zrovna v říji, někdo musí být hlídáný, protože by druhé sežral, někoho je třeba chránit, aby ho druzí nezašlápli, někdo se musí krotit, aby druhé nepokopal, někdo se musí sklonit, protože má dlouhý krk, a někdo si prostě zalezl do své ulity a nevnímá, co se děje kolem. Bratři a sestry, dovedete si to představit, co to ode všech vyžadovalo, aby to všichni přežili ve zdraví? A přesto vnímáme Noemovu archu jako loď záchrany. A loď záchrany vnímáme jako symbol církve. Je zřejmé, že v lodi musí panovat nějaký řád, aby se všichni navzájem nesežrali. I proto je příznačné, že ten velký koráb je v bibli nazýván archa, tedy stejným slovem, jako archa úmluvy, tedy ta dřevěná schrána, kterou nosili Izraelci po poušti, a která obsahovala kamenné desky s desaterem Božích přikázání, manu – chléb z nebe, a Áronovu hůl. Tedy atributy znázorňující Boží zákon, Boží péči a Boží moc.

Všem je nám ovšem jasné, že Noemova archa nesloužila k tomu, aby ta divná společnost vytvořila jakési ghetto, kde se spolu zabydlí a budou mít už napořád svoje teplíčko a smrádek. Když všichni ti tvorové prožili záchranu svého života, dostal Noe příkazem od Hospodina: „Vyjdi z archy, ty a s tebou tvá žena i tvoji synové a ženy tvých synů. Vyveď s sebou všechnu tvorstvo, jež je s tebou, všechnu zvíř i ptactvo a dobytek a všechnu havěť plazící se po zemi. Ať se na zemi hemží, ať se na zemi plodí a množí.“ To je

starozákonní předobraz Ježíšova příkazu: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ Z historie víme, že si Pán Bůh musel použít dokonce pronásledování křesťanů, aby vůbec vyšli do světa hlásat evangelium.

Příběh o potopě vrcholí širokým výhledem k naději, že už žádná taková celosvětová potopa nebude. Sám Hospodin se k tomu zavazuje jednostrannou smlouvou, když říká: „Ustavuji s vámi svou smlouvu. Už nebude vyhlazeno všechno tvorstvo vodami potopy a nedojde již k potopě, která by zahladila zemi.“

Symbolem této smlouvy je duha na obloze. Duha tu ovšem není symbolem pestrosti barev a jakési duhové jednoty v různosti. Tuto symboliku má spíš samotná archa s množstvím rozličných tvorů. Ale duha v bibli tuto symboliku neobsahuje. Už proto ne, že duha, hebrejsky „kešed“ znamená doslova „válečný luk“. Luk namířený k nebi. Smrtící nástroj, který Boha upomíná na jeho smlouvu. Nad zemí se prostě tyčí tento luk, napjatý směrem k nebi. Později by to mohla být třeba kuše, zabodnutá delším koncem do země. A když si to představíte, tak už není těžké si uvědomit, že nakonec tím smrtícím nástrojem je vlastně kříž s ukřižovaným Božím Synem, jehož rozpjaté ruce se jako Boží milosrdenství klenou nad celým světem. A kdykoliv Bůh pohlédne na kříž, kde obětoval svého Syna pro záchranu lidí, rozpomene se na svou smlouvu. To říká on sám: Pohlédnu a rozpomenou se na smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, které je na zemi.

Biblické antropomorfní vyjádření, že Bůh se rozpomíná, které najdeme i na dalších místech v bibli, nechce říci, že by Bůh byl zapomětlivý stařeček, ale naopak, že Bůh „věčně pamatuje na svou smlouvu, na slovo, jež přikázal tisícům pokolení“ jak čteme v žalmu 105. Hospodin se rozpomíná, narozdíl od lidí, kteří věčně zapomínají.

Kříž nebo duha, to obojí je znamením nejen pro Hospodina, ale především pro nás, abychom si vždy znovu uvědomili, že Bůh nás nikdy neopustí a nikdy se nás nezrekne. Kristův kříž má velmi rozvinutou symboliku, kterou dobře známe, např. ve večeri Páně. Vedle toho symbol duhy zdůrazňuje ještě jiné aspekty spásy. Aby se duha ukázala, k tomu je potřeba dvojí: Trochu deště a zároveň slunce. Když by jenom stále svítilo slunce a bylo hezky, tak bychom si potřebu záchranu ani neuvědomili. A když jenom prší a máme v duši smutek, tak nevnímáme, že někde jinde slunce svítí. Ale když se to spojí dohromady, tedy naše slzy bolesti, trápení a smutku a do toho nějakým způsobem zasvítil hřejivé slunce Boží lásky a milosti, třeba skrze chápající úsměv bližního, pak na vlastní kůži smíme prožít onu záchranu, pokoj a radost, tedy řečeno biblicky, prožijeme spasení. A to nás pak taková zkušenost naplní vděčností, že Bůh je věrný a že na nás pamatuje a žehná nám. To pak má člověk hned větší chuť množit se a naplnit zemi.

Modlitba: *Bože náš, zachraňuješ nás z našich průšvihů, a nejen nás, ale i všechny kolem, o které bychom se my možná až tak nezajímali. Ale ty nás vedeš k tomu, abychom nemysleli sobecky jen na vlastní spásu, ale přibrali i všechny ostatní do tvé archy, abychom tak zůstali archivováni pro tvé království. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, povolal jsi nás, abychom pamatovali jeden na druhého, abychom se vzájemně podpírali, snášeli se a jeden druhého respektovali. A tak tě prosíme za tu naši církev, kde jsme lidé tak různí! Nejen různé povahy, lidé různých zájmů a zaměření, ale také různě uvažujeme, různě se projevujeme a tytéž věci prožíváme různě. Modlíme se za ty, kteří mají trápení, jaké my jsme nikdy nepoznali. Ty jim ale rozumíš a chápeš je. Modlíme se za ty, kteří nechápu nás nebo nás rovnou odsuzují. Pane, nezlob se na ně, vždyť nejlépe víš, jaké zkušenosti formovaly jejich postoje. Prosíme i za ty, kteří nerozumí tomu, proč se na světě dějí zlé věci. Soustřeď jejich mysl na ty drobné zázraky a záchranu, které mezi námi konáš. Přimlouváme se za to, abys zachránil ty, na které padají bomby, za lidi, které ani neznáme, ale jsou to naši bratři a sestry. Pane, modlíme se za náš sbor v Rožnově a ve Strítěži. Za týden ti chceme společně vzdávat chválu za vystavění a posvěcení našeho kostela ve Strítěži. Děkujeme ti, že tady ten sbor je. Děkujeme za naše předky, kteří v tomto sboru žili a připravili svou službou a svými modlitbami prostor pro nás, kteří na jejich víru a službu navazujeme. Požehnej celý ten připravovaný program, prosíme i za přívetivé počasí a příjemnou atmosféru. Aby všichni, kdo se oslav zúčastní mohli zažít, že i všelijaké dávné sváry jsou pryč a že se spolu cítíme dobře jako rodina Božích dětí, které milují svého nebeského Otce a dovedou se vždy znovu spojit v této modlitbě: Otče náš...*